

WYMAGANIA EDUKACYJNE NA POSZCZEGÓLNE OCENY z języka polskiego w kl. 7:

- **celującą** otrzymuje uczeń, który opanował wiedzę i umiejętności wykraczające poza program nauczania języka polskiego w danej klasie, samodzielnie i twórczo posługuje się zdobytymi wiadomościami i umiejętnościami, bierze udział i osiąga sukcesy w olimpiadach i konkursach, jest aktywny, chętnie podejmuje się wykonywania prac nadobowiązkowych;
- **bardzo dobrą** otrzymuje uczeń, który opanował pełny zakres wiedzy i umiejętności objętych programem nauczania oraz poprawnie i samodzielnie stosuje wiedzę i umiejętności w rozwiązywaniu problemów;
- **dobrą** otrzymuje uczeń, który opanował wiedzę i umiejętności określone podstawą programową oraz poprawnie i samodzielnie stosuje wiedzę i umiejętności w rozwiązywaniu typowych problemów;
- **dostateczną** otrzymuje uczeń, który opanował w pełni wiedzę i umiejętności określone podstawą programową oraz wykonuje typowe zadania o średnim stopniu trudności;
- **dopuszczającą** otrzymuje uczeń, mający braki w wiedzy programowej, lecz wykazujący duże chęci do współpracy i odpowiednio motywowany jest w stanie (z pomocą nauczyciela) rozwiązać proste zadania o niewielkim stopniu trudności. Jest obecny na lekcjach i wykonuje zadania domowe oraz ćwiczenia na lekcji;
- **niedostateczną** otrzymuje uczeń, który nie opanował wiedzy objętej podstawą programową, nie jest w stanie wykonać (nawet przy pomocy nauczyciela) zadań o elementarnym stopniu trudności, a braki te uniemożliwiają mu dalsze zdobywanie wiedzy.

Uwaga! Na daną ocenę obowiązują ucznia również wymagania na wszystkie oceny niższe oraz wymagania z klas IV-VI.

WYMAGANIA SZCZEGÓŁOWE

Zakres	WYMAGANIA EDUKACYJNE NA POSZCZEGÓLNE OCENY				
	DOPUSZCZAJĄCY	DOSTATECZNY	DOBRY	BARDZO DOBRY	CELUJĄCY
UCZEŃ:					
KSZTAŁCENIE LITERACKIE I KULTUROWE	klasyfikuje czytany utwór jako należący do <i>epiki, liryki</i> lub <i>dramatu</i> , zna podstawowe pojęcia związane z utworami epickimi, lirycznymi i dramatycznymi, wie, że istnieją gatunki literackie (w tym: <i>pamiętnik, komedia, fraszka, tren, ballada, epopeja</i>), odróżnia je od rodzajów literackich, wie, że język utworu literackiego cechuje się obecnością różnych środków stylistycznych, zauważa związek problematyki utworów literackich z życiem i	wskazuje podstawowe cechy tekstów epickich, lirycznych i dramatycznych, odnajduje je w czytanych utworach, stara się posługiwać terminologią związaną z utworami epickimi, lirycznymi i dramatycznymi, stara się posługiwać nazwami gatunków literackich, wskazuje utwory należące do tych gatunków, wyszukuje w tekście literackim użytych środków językowych, stara się je nazwać, wskazuje związek problematyki	określa cechy charakterystyczne rodzajów literackich, wskazuje je w czytanych utworach, posługuje się terminologią związaną z analizą utworów epickich, lirycznych i dramatycznych, wymienia cechy gatunkowe omawianych utworów, nazywa gatunki, rozpoznaje w tekście literackim użyte środki językowe (w tym: <i>eufemizm, porównanie homeryckie, inwokację, symbol</i> ,	wyjaśnia różnice między poszczególnymi rodzajami, omawia cechy utworów synkretycznych, poprawnie posługuje się terminologią związaną z analizą i interpretacją utworów epickich, lirycznych i dramatycznych, poprawnie posługuje się nazwami gatunków, omawia cechy gatunkowe czytanych utworów, wskazuje funkcję użytych w tekście literackim środków językowych oraz określa wartości	samodzielnie analizuje i interpretuje teksty literackie, porównuje utwory, wykorzystuje wiedzę na temat rodzajów i gatunków literackich do pełniejszego odczytania utworów, w wypowiedziach posługuje się terminologią związaną z analizą i interpretacją utworów literackich, objaśnia funkcję różnego rodzaju środków stylistycznych użytych w tekście, funkcjonalnie stosuje środki

	uniwersalnymi wartościami, wiąże czytany utwór ze wskazanym przez nauczyciela kontekstem, wymienia elementy warstwy przedstawieniowej dzieła sztuki, wyszukuje w tekście wskazane informacje, stara się porządkować zgromadzony materiał, czyta fragmenty tekstów publicystycznych i popularnonaukowych, rozpoznaje wskazany przez nauczyciela tekst jako artykuł prasowy, zauważa we wskazanych przez nauczyciela tekstach współczesnej kultury popularnej nawiązania do tradycyjnych wątków kulturowych	utworów literackich z życiem, opisuje wartości, do których odwołuje się utwór, zapoznaje się ze wskazanym przez nauczyciela kontekstem utworu, stara się powiązać utwór ze swoją wiedzą na temat historii i kultury, komentuje warstwę przedstawieniową dzieła sztuki, zwraca uwagę na wartość estetyczną tekstów kultury, wyszukuje w tekście informacje różnego typu, cytuje fragmenty tekstu, klasyfikuje poznawany tekst jako literacki, publicystyczny lub popularnonaukowy, rozpoznaje gatunki dziennikarskie (w tym: wywiad i artykuł), znajduje w tekstach współczesnej kultury	<i>alegorię</i>), próbuje określić ich funkcję, zauważa wartości estetyczne poznawanych utworów, określa problematykę egzystencjalną tekstów, nazywa wartości uniwersalne, do których odwołuje się utwór, odczytuje utwór, wykorzystując wybrane konteksty oraz elementy wiedzy o historii i kulturze, rozpoznaje znaczenia naddane dzieła sztuki, wskazuje elementy symboliczne, rozpoznaje wartość estetyczną tekstów kultury, wydobywa i porządkuje istotne informacje w zależności od ich funkcji w przekazie,	estetyczne poznawanych tekstów literackich, poddaje refleksji problematykę egzystencjalną w poznawanych tekstach, hierarchizuje wartości, do których odwołuje się utwór, interpretuje utwór, wykorzystując potrzebne konteksty oraz elementy wiedzy o historii i kulturze, wyjaśnia rolę środków języka malarskiego w tworzeniu znaczeń obrazu, interpretuje dzieło sztuki, określa wartości estetyczne tekstów kultury, twórczo wykorzystuje informacje z tekstu we własnej pracy, funkcjonalnie włącza cytaty do wypowiedzi, określa funkcje literatury pięknej, literatury	stylistyczne w swojej wypowiedzi, poddaje ocenie utwory ze względu na ich wartość estetyczną, odczytuje problematykę egzystencjalną i aksjologiczną poznawanych tekstów, twórczo poszerza interpretację utworu o potrzebne konteksty, sprawnie posługuje się terminologią dotyczącą innych dziedzin kultury, porównuje teksty należące do różnych dziedzin kultury, samodzielnie analizuje i interpretuje różne teksty kultury, poddaje ocenie ich wartość estetyczną, twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje zgromadzone
--	--	---	---	--	--

		popularnej nawiązania do tradycyjnych wątków kulturowych	wyszukuje i porządkuje cytaty, wskazuje różnice między literaturą piękną a innymi rodzajami piśmiennictwa, zna podstawowe cechy gatunków dziennikarskich (<i>wywiad, artykuł</i>), znajduje w tekstach współczesnej kultury popularnej nawiązania do tradycyjnych wątków kulturowych	popularnonaukowej i publicystyki, samodzielnie określa cechy gatunków dziennikarskich (<i>wywiad, artykuł</i>), analizuje zauważone w tekstach współczesnej kultury popularnej nawiązania do tradycyjnych wątków kulturowych, opisuje sposób nawiązania do nich	informacje we własnej pracy, biegle wskazuje w tekstach cechy <i>wywiadu, artykułu</i> , samodzielnie wskazuje we współczesnej kulturze popularnej nawiązania do tradycyjnych wątków kulturowych
KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE	komunikuje się z innymi w sposób werbalny i niewerbalny, zauważa różnice między wymową a pisownią wyrazów, poprawnie akcentuje wyrazy ze stałym akcentem, rozpoznaje wyrazy podstawowe i pochodne, rodzinę wyrazów, tworzy	świadomie używa języka jako narzędzia komunikowania się, poprawnie zapisuje wyrazy, w których występują różnice między wymową a pisownią, poprawnie akcentuje większość wyrazów, dzieli proste wyrazy na podstawę słowotwórczą i	rozumie znaczenie języka w procesie komunikacji, poprawnie stosuje różne sposoby zapisywania głosek, rozpoznaje podstawowe rodzaje zjawisk fonetycznych, poprawnie akcentuje wszystkie wyrazy, rozpoznaje i używa różne rodzaje	rozumie, na czym polega twórczy i sprawczy charakter działań językowych, rozumie zjawiska fonetyczne związane z różnicami między wymową a pisownią wyrazów, poprawnie akcentuje wszystkie wyrazy, stosuje w wypowiedzi odpowiednią intonację zdaniową,	świadomie i funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę na temat języka w komunikowaniu się, formułuje wypowiedzi poprawne, bogate językowo, precyzyjne, zachowujące obowiązujące normy świadomie i celowo stosuje w wypowiedziach

	wyrazy pochodne według wzoru, rozróżnia odmienne i nieodmienne części mowy, w tym imiesłowy, tworzy według wzoru imiesłowy równoważnik zdania, zna podstawowe skróty i skrótowce, używa ich w wypowiedzi, stara się dostosować styl do tworzonej wypowiedzi, stosuje podstawowe zasady etykiety językowej, nie popełnia błędów zakłócających komunikację językową, stara się pisać poprawnie pod względem ortograficznym i interpunkcyjnym	formant, rozpoznaje wyrazy pokrewne, rozpoznaje rodzaje imiesłów, tworzy imiesłowy równoważnik zdania, podaje znaczenie powszechnie używanych skrótów i skrótowców, poprawnie ich używa, zauważa zróżnicowanie stylistyczne wypowiedzi, dostosowuje styl do formy wypowiedzi, stosuje zasady etykiety językowej, pisze zgodnie z podstawowymi normami poprawności językowej, ortograficznej i interpunkcyjnej	formantów, poprawnie analizuje budowę słowotwórczą wyrazu, rozumie zasady tworzenia imiesłów, przekształca imiesłowy równoważnik zdania na zdanie złożone i odwrotnie, używa poprawnych form skrótów i skrótowców, rozpoznaje różne style, różnicuje stylistycznie swoje wypowiedzi, świadomie stosuje w wypowiedziach zasady etykiety językowej, pisze zgodnie z normami poprawności językowej, ortograficznej i interpunkcyjnej, stara się poprawiać błędy	odróżnia rdzeń od podstawy słowotwórczej, tworzy rozbudowane rodziny wyrazów i analizuje strukturę wyrazów pochodnych, wyjaśnia zasady tworzenia i odmiany imiesłów, poprawnie stosuje imiesłowy równoważnik zdania i rozumie jego funkcje, określa funkcję skrótów i skrótowców, poprawnie ich używa, poprawnie używa różne style wypowiedzi i je rozpoznaje, wyjaśnia zasady etykiety językowej, pisze poprawnie, zauważa popełnione błędy językowe, ortograficzne i interpunkcyjne oraz dokonuje ich autokorekty	różne typy zdań i rodzaje wypowiedzi, dokonuje analizy słowotwórczej wyrazów, wykorzystuje wiedzę o budowie wyrazów do wzbogacania własnych wypowiedzi, wykorzystuje funkcjonalnie umiejętność tworzenia imiesłów oraz wiedzę na temat skrótów i skrótowców w celu uzyskania precyzji wypowiedzi i wzbogacenia stylistycznego własnych tekstów, bogaci swoje słownictwo, wypowiada się swobodnie i kulturalnie w różnych sytuacjach, zapisuje poprawnie swoje wypowiedzi,
--	---	--	---	--	--

					dokonuje ich autokorekty
TWORZENIE WYPOWIEDZI	krótko wypowiada się ustnie na podany temat, stara się używać prostych środków retorycznych, z pomocą nauczyciela redaguje plan wypowiedzi, pisze według podanego wzoru, z pomocą nauczyciela, poznane formy wypowiedzi, w tym: recenzję, rozprawkę, przemówienie, wywiad stosuje akapity, formułuje prostą tezę, wyraża własne zdanie i stara się je uzasadnić, przedstawia rzeczowe argumenty w dyskusji na temat	wypowiada się ustnie, zachowuje wewnętrzną logikę wypowiedzi, używa środków retorycznych, gromadzi materiał rzeczowy potrzebny do tworzenia wypowiedzi, pisze plan wypowiedzi, pisze poznane formy wypowiedzi, w tym: recenzję, rozprawkę, przemówienie, wywiad, starając się zachować wyznaczniki gatunku, stosuje akapity zaznaczające trójdzielną budowę pracy, formułuje tezę, wie, czym jest hipoteza,	wypowiada się ustnie, porządkując treść swojej wypowiedzi, wykorzystuje środki retoryczne, gromadzi i porządkuje materiał rzeczowy potrzebny do stworzenia pracy, tworzy poprawnie plan wypowiedzi, pisze poznane formy wypowiedzi, w tym: recenzję, rozprawkę, przemówienie, wywiad, stosując odpowiednią dla danej formy kompozycję, stosuje akapity jako spójne całości myślowe,	tworzy rozbudowaną wypowiedź na podany temat, zachowuje logikę, spójność i kompozycję wypowiedzi, funkcjonalnie wykorzystuje środki retoryczne w celu oddziaływania na odbiorcę, samodzielnie selekcjonuje i porządkuje materiał rzeczowy potrzebny do stworzenia pracy, tworzy szczegółowy plan wypowiedzi, samodzielnie pisze poznane formy wypowiedzi, w tym: recenzję, rozprawkę, przemówienie, wywiad, stosując	wypowiada się, realizując zamierzony cel, wykorzystuje w wypowiedziach ustnych i pisemnych funkcjonalnie i twórczo środki retoryczne i stylistyczne, samodzielnie planuje pracę, notuje w sposób twórczy, gromadzi potrzebny materiał, korzystając z różnych źródeł, pisze poznane formy wypowiedzi, w tym: recenzję, rozprawkę, przemówienie, wywiad, stosując funkcjonalnie różnorodne środki językowe,

	problemów znanych z codziennego życia, stara się podać przykłady ilustrujące argumenty, z pomocą nauczyciela podejmuje próby wnioskowania, rozpoznaje w tekstach reklamowych niektóre środki perswazji i manipulacji, zna i stosuje podstawowe zasady etyki wypowiedzi, podejmuje próby przekształceń tekstu cudzego (skraca, streszcza), formułuje pytania dotyczące warstwy przedstawieniowej utworu, głośno czyta i recytuje teksty, zachowując podstawowe zasady wymowy	wyraża i uzasadnia własne zdanie, używając prostej argumentacji, przedstawia rzeczowe i emocjonalne argumenty w dyskusji na temat znanych mu z doświadczenia problemów, podaje przykłady ilustrujące argumenty, formułuje proste wnioski, rozpoznaje w tekstach reklamowych podstawowe środki perswazji i manipulacji, zna i stosuje podstawowe zasady etyki wypowiedzi, podejmuje samodzielne próby przekształceń tekstu cudzego (skraca, streszcza, rozbudowuje), formułuje pytania związane z dosłownymi znaczeniami utworu,	formułuje tezę i hipotezę, wyraża i uzasadnia własne zdanie, używając właściwych argumentów, przedstawia argumenty w dyskusji dotyczącej tekstu literackiego, podaje odpowiednie przykłady ilustrujące argumenty, formułuje wnioski wynikające z argumentacji, rozpoznaje w tekstach reklamowych użyte środki perswazji i manipulacji, zna i stosuje podstawowe zasady etyki wypowiedzi, dokonuje przekształceń tekstu cudzego (skraca, streszcza, rozbudowuje), formułuje pytania związane z	odpowiednie zasady kompozycji i zachowując zasady spójności językowej, stosuje rytm akapitowy, samodzielnie formułuje tezę i hipotezę, swobodnie wyraża i uzasadnia własne zdanie, używając różnorodnych argumentów, podaje celne i różnorodne przykłady ilustrujące argumenty, podsumowuje rozważania, samodzielnie formułuje wnioski, rozpoznaje w tekstach reklamowych środki perswazji i manipulacji, wskazuje ich funkcję, zna i stosuje podstawowe zasady etyki wypowiedzi, samodzielnie dokonuje przekształceń tekstu cudzego (skraca,	twórczo i funkcjonalnie stosuje rytm akapitowy, samodzielnie formułuje tezę i hipotezę, wyraża własne zdanie i uzasadnia je w sposób trafny, podaje trafne przykłady i omawia je w sposób pogłębiony, samodzielnie formułuje wnioski, rozpoznaje w przekazach medialnych mechanizmy perswazji i manipulacji, twórczo przekształca cudzy tekst w celu osiągnięcia określonego efektu, formułuje trafne, ciekawe pytania dotyczące warstwy znaczeń naddanych w utworze,
--	--	--	--	--	--

		głośno, płynnie czyta i recytuje teksty, przestrzega zasad intonacji zdaniowej	przenośnymi znaczeniami utworu, głośno czyta i recytuje teksty, dobierając odpowiednie tempo i intonację	streszcza, rozbudowuje), formułuje pytania problemowe dotyczące wszystkich składników utworu, interpretuje głosowo utwór	recytuje utwór, prezentując własną interpretację tekstu z wykorzystaniem różnorodnych środków wyrazu
SAMOKSZTAŁCENIE	korzysta, z poszanowaniem praw autorskich, z różnych źródeł informacji wskazanych przez nauczyciela, rozwija nawyk systematycznego uczenia się, uczestniczy w pracy grupowej, współpracuje z innymi w realizacji projektów edukacyjnych, uczestniczy w programowych wyjściach o charakterze kulturalnym	korzysta, z poszanowaniem własności intelektualnej, z różnych źródeł informacji, uczy się systematycznie, uczestniczy w projektach edukacyjnych, podejmuje próby prezentowania przygotowanego materiału, rozwija umiejętność krytycznego myślenia, wyraża swoje zdanie, uczestniczy w wybranych wydarzeniach kulturalnych w swoim regionie	korzysta z samodzielnie wybranych źródeł informacji, szanując cudzą własność intelektualną, rozwija swoje uzdolnienia i zainteresowania, stara się myśleć krytycznie, wyraża opinie, aktywnie realizuje projekty, prezentuje efekty pracy indywidualnej lub grupowej, uczestniczy w życiu kulturalnym swojego regionu	pogłębia swoją wiedzę przedmiotową, korzystając rzetelnie, z poszanowaniem własności intelektualnej, z różnych źródeł informacji, rozwija nawyk krytycznego myślenia i formułowania opinii, bierze udział w konkursach, wykładach, pracach kół przedmiotowych itp. aktywnie uczestniczy w życiu kulturalnym swojego regionu	samodzielnie i aktywnie poszerza swoją wiedzę oraz pogłębia zainteresowania humanistyczne, korzystając z różnych form i źródeł, ma własne zdanie i prezentuje je w dyskusji, z zaangażowaniem włącza się w realizację projektów edukacyjnych, aktywnie, z sukcesami bierze udział w konkursach, wykładach, pracach

					kół przedmiotowych itp., występuje w roli lidera grupy, aktywnie i świadomie uczestniczy w życiu kulturalnym regionu
LEKTURY OBOWIĄZKOWE I UZUPEŁNIAJĄCE	czyta większość wymaganych lektur przynajmniej we fragmentach i zna ich treść	czyta większość wymaganych lektur w całości i zna ich treść	czyta wszystkie wymagane lektury w całości, zna ich treść i problematykę	czyta wszystkie wymagane lektury w całości i interpretuje je w połączeniu z kontekstami	chętnie czyta i zna wiele tekstów ponadprogramowych

Ocenę **niedostateczną** otrzymuje uczeń, którego wyniki nie osiągają poziomu wymagań koniecznych, w związku z tym nie jest w stanie wykonać, nawet z pomocą nauczyciela, zadań o niewielkim stopniu trudności. Brak aktywności w dążeniu do zdobycia wiedzy i umiejętności wyklucza osiągnięcie nawet minimalnego postępu.